

พิษ Tetrodotoxin มีสะสมในอวัยวะภายใน ลำไส้ ผิวหนัง และเนื้อปลาปักเป้าเอง และจากการศึกษา เรื่องสารพิษจากปลาปักเป้าที่จับจาก อ. ชุมพวง จ. นครราชสีมา พบว่า มีพิษตลอดปี ไม่เลือกฤดูกาล (2) พิษ Tetradoxin ทนต่อความร้อน ที่อุณหภูมิ 170°C นาน 10 นาที ก็ยังไม่สามารถทำลายสารพิษนี้ได้ จึงไม่ถูกทำลายจากกระบวนการประกอบอาหาร

ข้อแนะนำสำหรับประชาชน

1. ไม่ควรนำปลาปักเป้ามาจืดและทะเลมารับประทาน หรือจำหน่าย
2. หากรับประทานเนื้อปลาที่ไม่ทราบชนิด และมีอาการชาบริเวณปาก ลิ้น กล้ามเนื้ออ่อนแรงหรือหายใจลำบาก ให้รีบไปพบแพทย์ทันทีและบอกประวัติการรับประทานอาหาร

ข้อแนะนำสำหรับบุคลากรทางการแพทย์

1. แพทย์ที่ดูแลผู้ป่วยที่มีอาการดังกล่าวและมีประวัติการรับประทานปลา ตรวจพบม่านตาขยาย ควรนึกถึงพิษจากปลาปักเป้าด้วย นอกเหนือจากพิษจากสารเคมี หรืออื่น ๆ
2. การรักษาปัจจุบันยังไม่มียาถอนพิษ ดังนั้น การรักษา จึงเป็นการรักษาตามอาการ และประคับประคองจนกว่าพิษจะหมดไป ได้แก่ การล้างท้อง ดูดเสมหะ และใช้เครื่องช่วยหายใจ ในรายที่ไม่รู้สึกตัวเกิน 24 ชั่วโมง ควรใช้ยาปฏิชีวนะป้องกันปอดอักเสบและการใช้สารละลายทางหลอดเลือดดำ

ข้อแนะนำสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการ เช่น ตลาดปลา ร้านค้า ไม่ควรนำปลาปักเป้าทุกชนิดมาจำหน่าย หรือประกอบอาหาร

หน่วยงานที่สามารถให้ข้อมูลเพิ่มเติม

ศูนย์พิษวิทยา โรงพยาบาลรามาธิบดี

สถาบันวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมสัตว์น้ำ กรมประมง โทร. 0-2940-6130 – 45 ต่อ 4314

เอกสารอ้างอิง

1. Kanchanapongkul J; Tantraphon W. Pelagic paralysis from puffer fish poisoning. J Med Assoc Thai, 76(5):285-7, 1993 May.
2. Saitanu K; Laobhiripatr s; Limpakarnjanarat K; Sangwanloy O; Sudhasaney S; Anuchatvorakul B; Leelasitorn S. Toxicon, 29(7):895-7;1991.

สถานการณ์โรคไข้เลือดออก

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2545 จนถึงวันที่ 5 ตุลาคม 2545 กองระบาดวิทยาได้รับรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก (DF+DHF+DSS) รวม 90,525 ราย อัตราป่วยเท่ากับ 145.28 ต่อประชากรแสนคน สูงกว่าสัปดาห์

ก่อน 2,091 ราย (เป็นผู้ป่วยสัปดาห์นี้ 491 ราย และผู้ป่วยย้อนหลัง 1,600 ราย แสดงว่า ในเดือนกันยายน ยังมีผู้ป่วยสูงอยู่) ตาย 143 ราย อัตราป่วยตายคงที่ ร้อยละ 0.16

สัดส่วนผู้ป่วยไข้เด็งกี (DF) ร้อยละ 28.79 ไข้เลือดออก (DHF) ร้อยละ 68.56 และไข้เลือดออกช็อก (DSS) ร้อยละ 2.65

จังหวัดที่มีอัตราป่วยเกิน 400 ต่อประชากรแสนคน 2 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 2.63 ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และพัทลุง

จังหวัดที่มีอัตราป่วยเกิน 300 – 399 ต่อประชากรแสนคน 4 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 5.26 ได้แก่ จังหวัดกระบี่ พังงา ยะลา และนครศรีธรรมราช

จังหวัดที่มีอัตราป่วยเกิน 200 – 299 ต่อประชากรแสนคน 11 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 14.47 ได้แก่ จังหวัดสตูล ปราจีนบุรี สงขลา นราธิวาส ระยอง ตรัง จันทบุรี ขอนแก่น เพชรบูรณ์ กาฬสินธุ์ และชัยภูมิ

จังหวัดที่มีอัตราป่วย 100 – 199 ต่อประชากรแสนคน 32 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 42.10

จังหวัดที่มีอัตราป่วย 50 – 99 ต่อประชากรแสนคน 19 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 25.00

จังหวัดที่มีอัตราป่วยต่ำกว่า 50 ต่อประชากรแสนคน 8 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 10.52

กรุงเทพมหานคร อัตราป่วย 113.60 ต่อประชากรแสนคน

ภาคกลาง เขต 1, 2, 3 และ 4 อัตราป่วย 106.62, 49.59, 177.61 และ 114.43 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 5, 6 และ 7 อัตราป่วย 154.15, 145.10 และ 100.85 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

ภาคเหนือ เขต 8, 9 และ 10 อัตราป่วย 129.71, 148.24 และ 43.36 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ

ภาคใต้ เขต 11 และ 12 อัตราป่วย 342.25 และ 279.83 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ